

Kościół wobec wyzwania ubogich

Cele katechetyczne – wymagania ogólne:

- ukazanie wartości ewangelicznego ubóstwa, przyczyn i założeń rozwoju idei w średniowieczu;
- zapoznanie z działalnością zakonów żebraczych, poszukujących właściwego rozmienia Ewangelii.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe. Uczeń:

- potrafi wyjaśnić stosunek do dóbr materialnych możnowładców kościelnych i katarów w XII wieku;
- wymienia zakony żebracze oraz wskazuje na biblijną ideę i zasadniczy rys ich działalności;
- określa właściwy stosunek chrześcijanina do stworzonego świata;
- rozumie potrzebę szacunku i wdzięczności Bogu za stworzone dobra oraz wyraża je na różne sposoby.

Pojęcia, postaci:

katarowie (albigensi), możnowładcy kościelni, św. Franciszek z Asyżu, ewangeliczne ubóstwo.

Wartości:

wartość ewangelicznego ubóstwa, świat materialny stworzony został przez Boga jako dobry.

propozycja realizacji

1. Nauczyciel, nawiązując do tematu lekcji, wyjaśnia ideę ewangelicznego ubóstwa jako podjęcie na nowo wezwania Chrystusa i odpowiedź na częste przypadki nadużyć ze strony możnowładców kościelnych, niewłaściwie korzystających z dóbr materialnych.

2. Zapoznanie z działalnością sekty katarów – uczniowie na podstawie tekstu z podręcznika układają w parach *odezwę do mieszkańców XII-wiecznej Europy*, w której ostrzegają przed albigensami (warto podpowiedzieć uczniom, by starali się ułożyć tę odezwę w duchu tamtych czasów. Można wpleść w nią odpowiedzi na pytania z sekcji *zastanów się* z podręcznika).
3. Odczytanie i analiza Mt 6, 25–33.
4. Przybliżenie idei i działalności wybranych zakonów, powstałych w odpowiedzi na słowa Jezusa z powyższej Ewangelii, np. cystersów, franciszkanów, dominikanów (może być w formie prezentacji multimedialnej, referatów przygotowanych przez wybranych wcześniej uczniów bądź grupowej analizy materiałów o tychże zakonach – broszur, ulotek, publikacji itp.).
5. Dyskusja – postawa współczesnych ludzi wobec piękna i wspaniałości świata (m.in. ekologia i jej właściwe rozumienie, troska o środowisko naturalne).
6. Uczniowie sporządzają w zeszycie krótką notatkę z lekcji.

inna propozycja pracy na lekcji

Na początku lekcji nauczyciel przedstawia krótką historię albigensów i wypisuje na tablicy ich postulatory. Uczniowie się zastanawiają, czy postulatory te są zgodne z Biblią. Następnie nauczyciel zwraca uwagę na doniosłość zagadnienia ewangelicznego ubóstwa i krótko zarysowuje życiorys św. Franciszka (można posłużyć się fotogramami, przeźrocami, fragmentami filmów itp.). Wreszcie uczniowie sami dokonują refleksji, jakie jest znaczenie przestania św. Franciszka dla dzisiejszych czasów.

Pewien problem może stanowić wykonanie ćwiczenia 4. z *pracy domowej*. Życiorys św. Dominika nie jest łatwo dostępny. Będzie przedstawiany w późniejszych klasach. Jednakże nauczyciel religii może to ćwiczenie zlecić chętnym, którzy pragną podwyższyć ocenę (zbliża się koniec roku). Najlepszą pracę mogliby oni zaprezentować na forum klasy.

Modlitwa: odczytanie przez kilkoro uczniów *Pieśni słonecznej* św. Franciszka z podręcznika.

praca domowa

Polecenie 1. z podręcznika ucznia. Ewentualnie ułożenie utworu analogicznego do *Pieśni słonecznej* lub modlitwy dziękczynnej za dowolne stworzenie Boże (tekst utworu można skopiować z *materiałów do wykorzystania* lub polecić uczniom odszukanie go, np. w internecie).

Korelacja z innymi przedmiotami:

- ✓ język polski – literatura franciszkańska, misteria franciszkańskie w średniowieczu;
- ✓ historia – św. Franciszek i historia jego zakonu, ruchy plebejskie w średniowieczu;
- ✓ wiedza o społeczeństwie – odpowiedzialność chrześcijanina za środowisko naturalne, wychowanie do aktywnego udziału w życiu gospodarczym;
- ✓ plastyka – św. Franciszek w malarstwie, najśłynniejsze klasztory franciszkańskie we Włoszech i w Polsce, szopka bożonarodzeniowa;
- ✓ godziny do dyspozycji wychowawcy – odpowiedni stosunek do świata roślin i zwierząt.

materiały do wykorzystania

POEZJA

*Najwyższy, wszechpotężny, dobry Panie.
Twoja jest sława, chwała i cześć,
i wszelkie błogosławieństwo.*

*Pochwalony bądź, Panie, z wszystkimi swymi twory,
Przed wszystkim
z szlachetnym bratem naszym, słońcem,
Które dzień stwarza, a Ty świecisz przez nie,
I jest piękne i promienne w wielkim blasku,
Twoim, Najwyższy, jest wyobrażeniem.*

*Pochwalony bądź, Panie,
przez brata naszego, wiatr,
I przez powietrze, i czas pochmurny,
i pogodny, i wszelki,
Przez które dajesz tworom swoim utrzymanie.*

*Pochwalony bądź, Panie,
przez siostrę naszą, wodę,
Co pożyteczna jest wielce i pokorna, i cenna,
i czysta.*

*Pochwalony bądź, Panie,
przez brata naszego, ogień,
Którym oświecasz noc,
A on jest piękny i radosny, i silny, i mocny.*

*Pochwalony bądź, Panie,
przez siostrę naszą, matkę ziemię,
Która nas żywi i chowa,
I rodzi różne owoce z barwnymi kwiaty i zioły.*

*Pochwalony bądź, Panie,
przez tych, co przebaczą dla miłości Twojej,
I znoszą słabości i utrapienia.
Błogosławieni, którzy wytrwają w pokoju,
Gdyż przez Ciebie, Najwyższy, będą uwierczeni.*

Św. Franciszek z Asyżu, *Pieśń słoneczna*; tłum. Leopold Staff